

(-f.) N. of the wife of Satrugna. -देवी N. of Sarasvati. -धर a. remembering what is heard, retentive. (-रः) the ear; राष्ट्रमुत्तरपाञ्चालं याति श्रुतधरान्वितः Bhāg. 4. 25. 51. -श्रवस् m. N. of the father of Śisūpāla. अनुजः the planet Saturn.

श्रुतवत् a. Knowing the Veda, proficient in sacred knowledge or learning in general; अपथे पदमर्पयन्ति हि श्रुतवन्तोऽपि रजोनिमीलिताः R. 9. 74.

श्रुतिः f. [श्रु-क्ति] 1 Hearing; चन्द्रस्य ग्रहणमिति श्रुतेः Mu. 1. 7; R. 1. 27. -2 The ear; श्रुतिसुखभ्रमरस्वनगीतयः R. 9. 35; Śi. 1. 1; Ve. 3. 23. -3 Report, rumour, news, oral intelligence. -4 A sound in general; सा तु वेदश्रुतिं श्रुत्वा दृष्ट्वा वै तपसो निधिम् Rām. 7. 2. 17; स वेति गन्धश्च रसान् श्रुतीश्च Mb. 12. 187. 19. -5 The Veda (known by revelation, opp. स्मृति; see under वेद); श्रुतिस्तु वेदो विज्ञेयो धर्मशास्त्रं तु वै स्मृतिः Ms. 2. 10, 14. -6 A Vedic or sacred text; इति श्रुतेः or इति श्रुतिः 'so says a sacred text'. -7 Vedic or sacred knowledge, holy learning; यत्रैषा सात्वती श्रुतिः Bhāg. 1. 4. 7; 11. 3. 46. -8 (In music) A division of the octavo, a quarter tone or interval; रणाङ्गिरा-चट्टनया नभस्वतः पृथग्विभिन्नश्रुतिमण्डलैः स्वरैः Śi. 1. 10; 11. 1; (see Malli. ad loc.). -9 The constellation Śravaṇa. -10 The diagonal of a tetragon, the hypotenuse of a triangle; cf. कर्ण. -11 Direct or expressed signification (opp. लक्षणा); श्रुतिलक्षणाविशये च श्रुतिन्याय्या न लक्षणा ŚB. on MS. 6. 2. 20. -12 Speech (वाक्); विविक्तवर्णाभरणा सुखश्रुतिः Ki. 14. 3. -13 Name, fame (कीर्ति); हैरण्यौ भवतो बाहू श्रुतिर्भवति पार्थिवी Mb. 3. 35. 9. -14 A word, saw, saying; Rām. 2. 72. 25. -15 An explanation of ब्रह्म from the उपनिषद्स; विविधाश्चैपनिषदीरात्मसंसिद्धये श्रुतीः Ms. 6. 29 (com. श्रुतीरुपनिषत्पठितब्रह्मप्रतिपादकवाक्यानि). -16 Advantage, gain (फलश्रुति); उपोष्य संशितो भूत्वा हित्वा वेदकृताः श्रुतीः Mb. 12. 265. 7. -17 Name, title; बिभ्रत्यनन्यविषयां लोकपाल इति श्रुतिम् Kāv. 2. 331. -18 Learning. -19 Scholarship. -Comp. -अनुप्रासः a kind of alliteration; see K. P. 9. -अर्थः the sense of a sentence derived on the strength of the श्रुतिप्रमाण as distinguished from लिङ्ग, वाक्य and other प्रमाणः; यत्र श्रुत्यर्थो न सम्भवति तत्र वाक्यार्थो गृह्यते ŚB. on MS. 6. 2. 14. -उक्त, -उदित a. enjoined by the Vedas; आचारः परमो धर्मः श्रुत्युक्तः स्मार्त एव च Ms. 1. 108. -कटः 1 a snake. -2 penance, expiation. -कटु a. harsh to hear. (-टुः) a harsh or unmelodious sound, regarded as a fault of composition. -कथित a. enjoined or prescribed by the Vedas. -चोदनम्, -नः a scriptural injunction, Vedic precept. -जातिविशारद् a. familiar with different kinds of quarter tones; चीणावादनतत्त्वज्ञः श्रुतिजातिविशारदः । तालज्ञश्चाप्रयासेन मोक्षमार्गं नियच्छति ॥ Y. 3. 115. -जीविका a law-book or code of laws. -दूषक a. offending the ear. -द्वैधम् disagreement or contradiction of Vedas or Vedic precepts; श्रुतिद्वैधं तु यत्र स्यात्तत्र धर्मावुभौ स्मृतौ Ms. 2. 14. -धर a. 1 hearing. -2 having a retentive memory; L. D. B. -निदर्शनम् evidence of the Vedas; कामकार-

कृतेऽप्याहुरेके श्रुतिनिदर्शनात् Ms. 11. 45. -पथः 1 the range of the ear; तामाश्रित्य श्रुतिपथगतामास्थया लब्धमूलः M. 4. 1. -2 (pl.) tradition. -प्रसादन a. grateful to the ear. -प्रामाण्यम् authority or sanction of the Vedas. -प्रामाण्यतः ind. on the authority of the Veda; श्रुति-प्रामाण्यतो विद्वान् स्वधर्मे निविशेत वै Ms. 2. 8. -मण्डलम् 1 the outer ear. -2 the whole circle of the quarter-tones; Śi. 1. 10. -महत् a. rich in scriptural lore; सरस्वती श्रुतिमहतां महीयताम् Ś. 7. 35 (v. 1. श्रुतमहताम्). -मूलम् 1 the root of the ear; लपितुं किमपि श्रुतिमूले Git. 1. -2 a Vedic text. -मूलक a. founded on the Veda. -वचनम् a Vedic precept. -वजित a. 1 deaf. -2 not knowing the Vedas. -विप्रतिपन्न a. 1 not recognizing the authority of the scriptures, disregarding the Vedas. -2 contrary to the Vedas. -विवरम् the auditory passage. -विशेषणार्थम् ind. for specialization in the Vedas; Svapna. 1. -विषयः 1 the object of the sense of hearing i. e. sound; श्रुतिविषयगुणा या स्थिता व्याप्य विश्वम् Ś. 1. 1. -2 the reach or range of the ear; एतत् प्रायेण श्रुतिविषयमापतितमेव K. -3 the subject matter of the Veda. -4 any sacred ordinance. -वेद्यः boring the ear. -शिखरम्, -शिरस् 1 Upanisad or Vedānta; नमः सर्वैष्टाय श्रुतिशिखरदृष्टाय च नमः Viṣṇu-mahimna 30. -2 a leading text of the Veda. -सुख, -मनोहर a. agreeable to the ear, melodious; श्रुतिसुखमुपवीणितं सहायैः Ki. 10. 38. -स्फोटा Gynandropsis Pentaphylla (Mar. तिलवण). -स्मृति f. (dual) revelation and legal institutes, Veda and law; श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तफलप्राप्त्यर्थम् Pūjā-mantra. -हारिन् a. captivating the ear.

श्रुती = श्रुति above.

श्रुवः 1 A sacrifice. -2 A sacrificial ladle.

श्रुवा A sacrificial ladle; cf. सुवा. -Comp. -वृक्षः the Vikanakata tree.

श्रुष्टिः f. Ved. 1 Hearing. -2 Help, assistance. -3 A boon (वर). -4 Prosperity, happiness.

श्रेढी A progression (in math.). -Comp. -फलम् the sum of a progression.

श्रेणिः m., f., -श्रेणी f. [श्रि-णि वा ङीप् Uṇ. 4. 51] 1 A line, series, row; तरङ्गभ्रूभङ्गा क्षुभितविहगश्रेणिरसना V. 4. 28; न षट्पदश्रेणिभिरेव पञ्चकजं सशैबलासंगमपि प्रकाशते Ku. 5. 9; Me. 28, 37. -2 A flock, multitude, group; U. 4. -3 A guild or company of traders, artisans &c., corporate body; न त्वां प्रकृतयः सर्वाः श्रेणीमुख्याश्च भूषिताः Rām. 2. 26. 14; Ms. 8. 41; Bhāg. 2. 8. 18. -4 A bucket. -5 The fore or upper part of anything. -Comp. -धर्माः (m. pl.) the customs of trades or guilds; Ms. 8. 41. -बद्ध, -बन्ध a. forming a row, being in a line; श्रेणीबन्धाद्वितन्वद्वि-रस्तम्भां तोरणस्रजम् R. 1. 41.

श्रेणिकः A front-tooth.